

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 2.8.2004
KOM(2004) 533 galutinis

KOMISIJOS PRANEŠIMAS

**Europos Sąjungos tyrimai ir taikomoji veikla
2003 m. ataskaita**

{SEC(2004) 1023}

Ši ataskaita iš esmės apima 2002 m. sausio–2003 kovo mėn. laikotarpį.

2002 metai buvo paskutiniai įgyvendinant Penktąją mokslo tyrimų ir plėtros pagrindų programą („PP5“). Tais metais taip pat sėkmingai ir laiku buvo baigtos derybos dėl Šeštosios mokslo tyrimų pagrindų programos (EB ir Euratomas) („PP6“), konkrečių jų įgyvendinimo programų ir su jomis susijusių dalyvavimo ir sklaidos taisyklių. Tokį rezultatą lėmė labai veiksmingas Europos Parlamento, Tarybos bei Komisijos bendradarbiavimas ir jų bendras sutarimas. Svarbu pažymėti, kad bendru sprendimu priimant EB PP aktus ir su jomis susijusias dalyvavimo ir sklaidos taisykles nebuvo naudojamosi derinimo procedūra. Iš tikrųjų taisyklės, kurios pirmą kartą turėjo būti priimtos bendru sprendimu, buvo patvirtintos jau per pirmąjį svarstymą.

Daugiausia dėl to įgyvendinti Pagrindų programą buvo pradėta laiku. Iki 2002 metų pabaigos Komisija patvirtino konkrečioms programoms skirtas darbo programas ir paskelbė pirmuosius kvietimus teikti pasiūlymus.

Pirmuoju, taip pat ir naudojimo atžvilgiu, tapo pasiūlymas, pateiktas Komisijos pagal EB sutarties 169 straipsnį. Šis straipsnis leidžia Bendrijai dalyvauti kelių valstybių narių bendrai vykdomose tyrimo programose, taip pat ir šioms programoms vykdyti sukurtose struktūrose. 2002 metais buvo apibrėžtos kelios galimos temos. „PP6“ tinkamą vieną oficialų pasiūlymą pagal 169 straipsnį dėl su skurdu susijusių ligų (AIDS, maliarijos, tuberkuliozės) besivystančiose šalyse pateikė Komisija. Jis buvo greitai priimtas Europos Parlamento ir Tarybos bendru sprendimu. Čia vėl bendras trijų Europos institucijų sutarimas buvo akivaizdus. Šis pats pirmas 169 straipsnio praktinio taikymo atvejis yra viena svarbiausių „PP6“ naujovių, tiesiogiai susijusių su Europos tyrimų erdvės kūrimu.

Įdomiu nauju aspektu tapo pagrindinių nacionalinės mokslo tyrimų ir plėtros politikos tendencijų Europoje nagrinėjimas. Buvo atskleistas bendras polinkis į tam tikrus prioritetus ir patvirtinta, jog kurti Europos tyrimų erdvę yra būtina, kad Europa išvengtų tyrimų pastangų susiskaldymo.

Be šių labai sveikintinų plėtros procesų vykdančią Šeštąją pagrindų programą, buvo daug padaryta kuriant Europos tyrimų erdvę. Valstybių ir vyriausybių vadovai Barselonoje per Europos Vadovų Tarybos susitikimą investicijų į tyrimus ir pėtrą sumą padidino nuo 1,9% bendrojo vidaus produkto 2000 metais iki beveik 3% iki 2010 metų. Komisijoje prasidėjo diskusijos svarstytais klausimais ir dėl Barselonoje nustatytiems tikslams įgyvendinti būtinų politikos priemonių.

APŽVALGA

Šeštoji pagrindų programa yra įgyvendinama. Daugelis tyrėjų atsiliepimų į pirmuosius kvietimus parodė, kad jos vaidmuo skatinant Europos tyrimų pastangas yra svarbus.

Be to, aktyvus valstybių narių pritarimas veiksmų planui siekiant „3%“ tikslo yra dar viena paskata stengtis siekti tikslo – Europoje iki 2010 metų padidinti išlaidas mokslo tyrimams ir plėtrai. Kartu su atviro koordinavimo metodu, jos taps veiksmingomis šio siekio priemonėmis.

IŠSAMESNĖS INFORMACIJOS ŠALTINIAI

Daugiau informacijos įtraukta į prie šios ataskaitos pridamą Komisijos darbinį dokumentą. Išsamesnės informacijos galima ieškoti šiuose viešai prieinamuose dokumentuose:

- Metinės monitoringo ataskaitos, skelbiamos kasmet dėl pagrindų programos ir kiekvienos konkrečios programos, kuriose pateikiamas trumpas nepriklausomas pažangos ir programoms įgyvendinti panaudotų priemonių kokybės įvertinimas.
- Penkerių metų įvertinimo ataskaitos, skelbiamos kas ketverius metus, tiek dėl pagrindų programos, tiek dėl kiekvienos konkrečios programos, kuriose pateikiamas nepriklausomas retrospektyvus Europos Sąjungos tyrimų ir technologijų plėtros programų svarbumo, veiksmingumo, rezultatų bei poveikio per praėjusius penkerius metus įvertinimas.
- Europos mokslo ir technologijų rodiklių ataskaita, kurioje pateikiami Europos bei nacionalinių tyrimų ir technologijų plėtros pasaulio kontekste aprašymai, statistiniai duomenys ir išsami analizė.
- Mokslo tyrimai ir plėtra: metiniai statistiniai duomenys (*Eurostat*): metinė publikacija, kurioje pateikiami palyginamieji tarptautiniai statistiniai duomenys apie tyrimams ir plėtrai skiriamus biudžetus, išlaidas tyrimams ir plėtrai, tyrimų ir plėtros srityje dirbantį personalą bei patentus valstybėse narėse pagal regionus.
- Šalių kandidačių ir Rusijos Federacijos tyrimų ir plėtros statistiniai duomenys (*Eurostat*).
- Europos mokslo ir technologijų statistiniai duomenys, skelbiami kaip „Europos Sąjungos panoramos“ rinkinio dalis (*Eurostat*).
- Pagrindiniai statistiniai duomenys „Mokslo ir technologijų“ tema (*Eurostat*).
- Komisijos metiniai biudžeto dokumentai, t. y. preliminarūs biudžeto projektai, biudžetas, bendrų pajamų ir išlaidų ataskaita ir balansas.
- Studijos ir analizės, skelbiamos dėl Bendrijos tyrimų ir technologijų plėtros programų, kurios apima konkrečias tyrimų ir technologijų plėtros sritis.

Daugelį šių dokumentų galima gauti arba užsisakyti interneto Komisijos svetainėse:

- Komisijos bendra EUROPA svetainė: <http://europa.eu.int/>
- CORDIS svetainė, turinti informacijos apie tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programą: <http://www.cordis.lu>
- Komisijos Mokslinių tyrimų generalinio direktorato svetainė: <http://europa.eu.int/comm/research>
- Komisijos Informacinės visuomenės generalinio direktorato svetainė: http://europa.eu.int/information_society/index_en.htm
- Komisijos Įmonių generalinio direktorato svetainė: <http://europa.eu.int/comm/dgs/enterprise/>

- Komisijos Energijos ir transporto generalinio direktorato svetainė: http://europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/index.html
- Jungtinių tyrimų centro (JRC) svetainė: <http://www.jrc.cec.eu.int/>
- Eurostat svetainė <http://europa.eu.int/comm/eurostat>

Išsamios informacijos apie Europos Sąjungos politiką galima rasti šiose svetainėse, taip pat ir – tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programai skirtoje CORDIS svetainėje bei Mokslinių tyrimų generalinio direktorato ir kitų Komisijos departamentų svetainėse – visus pagrindinius dokumentus, kvietimų teikti pasiūlymus tekstus ir daug kitos informacijos, atitinkančios Komisijos skaidrumo ir informacijos politiką.